

No 42 (2019)

P.4

The scientific heritage

(Budapest, Hungary)

The journal is registered and published in Hungary.

The journal publishes scientific studies, reports and reports about achievements in different scientific fields. Journal is published in English, Hungarian, Polish, Russian, Ukrainian, German and French.

Articles are accepted each month. Frequency: 12 issues per year.

Format - A4

ISSN 9215 — 0365

All articles are reviewed

Free access to the electronic version of journal

Edition of journal does not carry responsibility for the materials published in a journal. Sending the article to the editorial the author confirms it's uniqueness and takes full responsibility for possible consequences for breaking copyright laws

Chief editor: Biro Krisztian

Managing editor: Khavash Bernat

- Gridchina Olga - Ph.D., Head of the Department of Industrial Management and Logistics (Moscow, Russian Federation)
- Singula Aleksandra - Professor, Department of Organization and Management at the University of Zagreb (Zagreb, Croatia)
- Bogdanov Dmitrij - Ph.D., candidate of pedagogical sciences, managing the laboratory (Kiev, Ukraine)
- Chukurov Valeriy - Doctor of Biological Sciences, Head of the Department of Biochemistry of the Faculty of Physics, Mathematics and Natural Sciences (Minsk, Republic of Belarus)
- Torok Dezso - Doctor of Chemistry, professor, Head of the Department of Organic Chemistry (Budapest, Hungary)
- Filipiak Pawel - doctor of political sciences, pro-rector on a management by a property complex and to the public relations (Gdansk, Poland)
- Flater Karl - Doctor of legal sciences, managing the department of theory and history of the state and legal (Koln, Germany)
- Yakushev Vasilij - Candidate of engineering sciences, associate professor of department of higher mathematics (Moscow, Russian Federation)
- Bence Orban - Doctor of sociological sciences, professor of department of philosophy of religion and religious studies (Miskolc, Hungary)
- Feld Ella - Doctor of historical sciences, managing the department of historical informatics, scientific leader of Center of economic history historical faculty (Dresden, Germany)
- Owczarek Zbigniew - Doctor of philological sciences (Warsaw, Poland)
- Shashkov Oleg - Candidate of economic sciences, associate professor of department (St. Petersburg, Russian Federation)

«The scientific heritage»

Editorial board address: Budapest, Kossuth Lajos utca 84,1204

E-mail: public@tsh-journal.com

Web: www.tsh-journal.com

CONTENT

PEDAGOGICAL SCIENCES

Sharov S. THE SOCIAL INTELLIGENCE AS THE IMPORTANT COMPONENT OF SOCIAL COMPETENCE FOR THE STUDENTS OF THE PEDAGOGICAL UNIVERSITY	3	Koryagina O. INDIVIDUALIZATION OF TRAINING UNDER CONDITIONS OF COMPREHENSIVE SCHOOL	20
Akylbayev M., Kenzhebekova R., Kazybaeva K., Abdujalilov E. CONTENT AND TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT OF INFORMATION AND EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF THE UNIVERSITY	5	Krajnov S., Popova A., Krajnova I. THE DEVELOPMENT OF SPIRITUAL CULTURE AMONG STUDENTS.....	23
Badanov A. THE ROLE OF MATHEMATICAL TRAINING IN THE SYSTEM OF MILITARY EDUCATION AT THE PRESENT STAGE.....	9	Koehn N., Melnichenko V. PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF CREATIVE SKILLS IN FUTURE MUSIC TEACHERS AT MUSIC-THEORETICAL LESSONS	24
Kozina I. FEATURES OF BUILDING SOCIAL SKILLS IN CHILDREN OF PRIMARY SCHOOL WITH INTELLECTUAL DISABILITIES, RAISED IN DIFFERENT FORMS OF EDUCATION	12	Povidaychyk O., Povidaychyk M., Glebena M. INFORMATION CULTURE AS A COMPONENT OF COMPETITIVENESS OF MODERN TEACHER OF MATHEMATICS	27
Konivitska T. METHODOLOGY OF FUTURE PSYCHOLOGISTS' RHETORICAL COMPETENCE FORMATION	15	Kozubovska I., Rohach L. CULTURE OF FOREIGN COMMUNICATION AS AN IMPORTANT PART OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF THE MODERN SPECIALIST	30

PHILOLOGICAL SCIENCES

Bolotova E. ANTHROPOLOGICAL LINGUISTIC MOSAIC «SPEAKING NAMES»	35	Spitsyna N., Gundobina A. IDIOMATIZATION OF BUSINESS DISCOURSE.....	44
Vorotnikova P., Aleshina L. LINGUOCULTURAL OF THE CONCEPT «HONOR» IN THE MODERN RUSSIAN LANGUAGE (ON THE MATERIAL OF DETECTIVE V. PRONIN «WOMAN ON WEDNESDAYS»)	39		

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

Zakharova E., Karabanova O., Starostina Yu. FORMATION OF PARENTHOOD ATTITUDES IN STUDENT YOUTH BY MEANS OF ART CINEMATOGRAPHY	49	Liasch O., Kabak I., Kashaaba I. EMOTIONAL INTELLECT AS A FACTOR OF PERSONAL VITALITY.....	57
Lebedeva E. RELATIONSHIP OF CAREER ORIENTATIONS AND COGNITIVE ASPECTS OF IMAGE OF PROFESSIONAL FUTURE OF STUDENTS	54	Shvalb Yu., Melnyk Yu. THE FEATURES OF STRATEGIES FOR BEHAVIOR OF PERSONALITY, THAT ARE IN A SITUATION OF UNCERTAINTY.....	61

load an already saturated program. But they can complement it, forming among medical students the competencies that are so necessary in their future practice.

How can a new approach to the educational process be implemented? It seems that a special role should be played by educational work with students, carried out, inter alia, by curators of academic groups. Aesthetic education of students will be very effective. However, it is important that it be not random in nature, but be structured and systematized (for example, in the form of a program). It is necessary to gradually "introduce" the student to the world of art. Another important point is the consistency and continuity of the implemented artistic and aesthetic competencies.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА НА МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ

Кьон Н.

Мельниченко В.

Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, Одеса, Україна

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF CREATIVE SKILLS IN FUTURE MUSIC TEACHERS AT MUSIC-THEORETICAL LESSONS

Koehn N.,

Melnichenko V.

South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky. Odessa, Ukraine

Анотація

У статті розглянуто різновиди творчих завдань, в яких формуються типові для діяльності вчителя музики навички й уміння, а також педагогічні умови їх формування в музично-освітньому процесі

Abstract

The article describes the creative types of tasks in which the skills and abilities characteristic of the activity of a music teacher are formed, as well as the pedagogical conditions for their formation in the musical educational process.

Ключові слова: вчитель музики, творчі навички й уміння, педагогічні умови.

Keywords: teacher of music, creative skills and knowledge, pedagogical skills.

Інформаційно-технологічний вибух, зрушення у соціально-комунікативній сфері, що стали важливою ознакою розвитку сучасного суспільства, потребують від учителя розвиненого почуття особистої відповідальності за якість і результати своєї професійної діяльності, удосконалення можливостей педагогічного впливу на виховання й освіти школярів нової генерації, володіння творчими формами їх духовного та інтелектуального зростання.

Особливої значущості набуває проблема виховання творчої особистості викладачів у галузі художньої освіти: адже мистецька сфера діяльності є творчою за своєю сутністю, яка проявляється в специфіці художньо-образного змісту мистецьких творів, суб'єктивно-емоційному характері сприйняття і естетично-оціночного ставлення, потребі в розвитку відповідного типу мислення, активізації асоціа-

тивних уявлень і переживань. Зрозуміло, що мистецькі види діяльності не вступають у протиріччя з логічним мисленням і уявленням, а своєрідно перетворюються в них у різних формах творчої музично-освітньої та фахово-практичної діяльності.

Питання творчого розвитку особистості досліджувались такими науковцями, як Г. Айзенк, А. Брушлінський, Л. Виготський, Я. Пономарьов та ін.); закономірності творчих проявів в галузі музичного мистецтва розглядалися Е. Абдуллінім, Л. Бочкарьовим, Б. Тепловим, В. Ражніковим, Г. Ципінім а ін. науковцями. Широко висвітлюються в сучасній літературі також особливості застосування сучасних інформаційно-комунікативних, комп'ютерних технологій з метою формування музично-творчих навичок, питання методики формування навичок самостійно-творчого характеру на заняттях музично-теоретичного циклу, зокрема – в

працях В. Белунцова [1], Е. Бондаренка [2], У. Б. Деміра [3], Л. Зарі [4] та ін. науковців.

Узагальнення даних зазначених праць дозволило дійти висновку щодо того, що якість формування навичок і вмінь творчого типу в майбутніх учителів музичного мистецтва залежить від комплексу різних чинників, зокрема – від педагогічних умов, забезпечення яких дозволить досягти бажаного й очікуваного результату.

У обґрунтуванні першої педагогічної умови успішного формування творчих умінь у майбутніх учителів музичного мистецтва виходимо з того, що творче становлення особистості протікає в результаті взаємовпливу середовища як джерела, що організує формувально-творчий процес, а також індивідуальних задатків кожного студента, що позначається на темпі та якості розвитку їхніх музично-творчих здібностей, формуванні вмінь музично-творчого і педагогічно-творчого характеру. Отже, забезпечення цього впливу потребує створення відповідного освітньо-творчого середовища, його спрямованості на розвиток індивідуально-творчих властивостей майбутніх фахівців та їх успішного оволодіння тими творчими вміннями, яких потребує практика викладання уроків музичного мистецтва.

До характерних особливостей освітнього середовища, сприятливого для формування творчих умінь у студентів, відносимо:

- психологічний клімат, в якому мають забезпечуватися атмосфера художніх вражень і переживань, стимулювання емоційно-художніх проявів студентів та їх особистісної активності;
- панування творчо-діалогічного стилю педагогічного спілкування, суб'єктно-суб'єктної взаємодії викладачів та студентів (А. Козир);
- наявності організаційно-методичного забезпечення формування творчих умінь студентів, яке втілюється в систематизованому й послідовному впровадженні навчальних завдань, поетапному формуванні практичних музичних та музично-педагогічних навичок і вмінь – від репродуктивних до самостійних і творчих; від первинних слухових уявлень до здатності оперування ними та творчого варіювання; забезпечення індивідуального підходу до процесу формування творчих навичок у студентів;
- поєднання логічно-комбінаторних та інтуїтивно-імпровізаційних видів музично-продуктивної творчості (Пен Юй);
- стимуляції самодіяльно-творчої активності студентів, в якій викладачі виконують роль радників, менторів, менеджерів тощо.

У обґрунтуванні другої педагогічної умови ми враховуємо, що творчі види діяльності та вміння, якими мають володіти вчителі музики, є комплексними, а їх формування відбувається в освітньому процесі на різних дисциплінах, у різних формах та в різний навчальний період. Отже, студент має бути здатним до їх застосування в різноманітних контекстах. Таким чином, оперування засвоєними знаннями і вміннями має набувати інтегративного

характеру і забезпечується налагодженими міжпредметними зв'язками та міждисциплінарною координацією (Б. Демір [3], Н. Кьон [5]).

Визначення способів і змісту міжпредметних зв'язків визначається особливостями і сутнісними характеристиками видів творчої діяльності, якими має володіти вчитель музики. Розглянемо комплекс цих навичок, володіння якими потрібне вчителям музики. В їх ідентифікації виходимо з того що, за даними науковців, творчих потенцій в різних видах музичної діяльності реалізуються у всіх її різновидах – сприйнятті, виконавстві, продуктивному творенні.

У галузі сприйняття творчий характер цього виду музичної діяльності виражається у виробленні майбутнім фахівцем власного становлення до художньо-образного змісту творів та в інтерпретаційно-творчих вміннях, виражених у здатності до вербальної (вербально-педагогічної) форми їх інтерпретації. Ці навички формуються безпосередньо на заняттях з історії музичного мистецтва та аналізу музичних творів, а опосередковано – на всіх дисциплінах музично-виконавського спрямування, на яких студенти мають усвідомлювати й інтерпретувати сутність художньо-образного змісту репертуару, який вони опановують, на семінарах з методики музичного виховання та в процесі педагогічної практики, де навчальні навички стають основою методично-творчої та викладацької діяльності.

Головні різновиди виконавсько-творчого характеру, якими мають опановувати майбутні вчителі музики, полягають:

- у варіюванні-імпровізації, що здійснюється у музикуванні – ритмовій, ладово-мелодичній, фактурній; жанровій, стильовій; художньо-образній; виконавсько-концертній, цілеспрямовано-педагогічній тощо;
- добір за слуховими уявленнями, а також – функціонально-цифровими позначеннями акомпанементу до пісенного твору;
- фактурні варіації акомпанементу до пісенного твору;
- гра-імпровізація акомпанементу до твору з його подальшим транспонуванням;
- гра моделюючих секвенцій як основа для проведення розспівування;
- аранжування й виконання акордових блоків у різних фактурних варіантах;
- імпровізація мелодії на блок акордових послідовностей;
- колективна (ансамблева) форма імпровізації.

Формування цих навичок на музично-теоретичних заняттях має координуватися з процесом удосконалення інструментально-виконавських та вокально-виконавських навичок. Серед інструментальних навичок, які формуються на заняттях інструментально-виконавського спрямування – володіння акордовою технікою, навичками арпеджованої фігурації, аплікатурно-імпровізаційною технікою. Навички, на засадах яких відбувається вокальна імпровізація – це розвинені ладовий та гармонічний слух, міцні внутрішні слухові образи

та здатність вільно оперувати ними на засадах розвинутих слухових уявлень.

Потреба у цілеспрямованій координації пояснюється тим, що в освітньому процесі ці навички формуються як на групових (лекційних і семінарських), так і на індивідуальних заняттях. Природно, що процес набуття творчих навичок протікає в кожного студента своєрідно, відповідно розвитку його індивідуальних музичних здібностей, особливостям попередньої музичної освіти та виконавської підготовки. Врахування цих факторів, а також засвоєного кожним з них репертуару з його жанрово-стилістичними особливостями. Врахування цих факторів є важливим для реалізації міжпредметного зв'язку між дисциплінами музично-теоретичного та виконавського циклів: з одного боку, це надає можливість викладачам сольфеджіо, гармонії, аналізу музичних творів враховувати інтонаційні особливості репертуару студентів, використовувати їх матеріал для аналізу, постановки самостійних творчих завдань. З іншого боку, поінформованість викладачів з виконавських дисциплін щодо музично-теоретичної обізнаності студентів на певному етапі дозволить більш широко їх застосовувати з метою аналізу структурно-інтонаційних особливостей музичного тексту засвоєваних творів і сприятиме більш швидкому, свідомому і якісному їх розучуванню та запам'ятовуванню.

У визначенні наступної педагогічної умов виходимо з особливостей способів пізнавальної (зокрема – і музично-пізнавальної) діяльності, типових для сучасної молоді, які реалізуються у застосуванні інноваційних технологій електронних і мультимедійних навчальних засобів, серед яких – електронні підручники і посібники, навчальні комп'ютерні та мультимедійні електронні програми, цифрові освітні ресурси, електронні освітні ресурси, апаратні та програмні контролери MIDI, а також вміння працювати з програмними синтезаторами, педагогічними програмними засобами та гаджетами. Їх цінність вбачаємо в тому, що інтеграція традиційних мето-

дик музичної освіти та інноваційних мультимедійних технологій і різноманітних технік сприяє підвищенню активності студентів, ефективності процесу оволодіння й інтеграції знань, отриманих з різних джерел, генеруванню нових методичних ідей та посиленню творчого характеру своєї діяльності.

Оволодіння представленим вище комплексом навичок обробки музичних прикладів складає підґрунтя підвищення ефективності формування творчих умінь у майбутніх учителів музичного мистецтва на музично-теоретичних заняттях.

Список літератури

1. Белунцов, В. (2003). Новейший самоучитель работы на компьютере для музыкантов. Москва, ТехБук, 560 с.
2. Бондаренко, Т. (1983). Развитие творческих навыков на уроці гармонії. Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів: (музична школа – училище – консерваторія) : збірник статей. Упорядн. В. Самохвалов. Київ, Муз. Україна, – 98 с.
3. Демір, У.Б. (2015). Досвід впровадження міждисциплінарної координації у практику підготовки майбутніх учителів музики. Актуальні питання мистецької освіти та виховання : Збірник наукових праць. Вип. 1-2 (5-6). – Суми : Мрія, 156-168.
4. Заря, Л.О. (2008). Мультимедійне забезпечення уроків музики як умова формування музично-пізнавальних інтересів школярів. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова. Сер. 14: Теорія і методика мистецької освіти. Київ, НПУ, 99-102.
5. Кьон Н.Г., Мажара, Т.В. (2007). Функції сольфеджіо у формуванні навичок самостійного музикування студентів музично-педагогічного навчального закладу. Науковий вісник ПДПУ ім. К.Д. Ушинського. Спецвипуск. Мистецька освіта: сучасний стан і перспективи розвитку. Одеса, Ч. 2, 45-51.